

KAD NEBO BIJELI ZEMlju – ZIMA

Priprema za nastavni čas islamske vjeronauke

Amra IMAMOVIĆ
amraheljic@outlook.com
JUOŠ "Fatima Gunić"

SAŽETAK: Često se izriču hipotetske tvrdnje da djeca mlađe školske dobi ne mogu razumjeti mnoge vjeronaučne sadržaje. Očito je da ovakve tvrdnje ne vode brigu o progresivnom kontinuitetu u odgoju te o individualnim sposobnostima svakog djeteta, stilovima učenja pa i o samoj prirodi porodičnog okruženja. Kreativnim podučavanjem postiže se odgojivost cijelog bića učenika, razvija se prijateljstvo među djecom, kvalitetnija međusobna komunikacija, što je poseban interes islamske vjeronauke. U ovom radu predstavljena je nastavna priprema obrade novog nastavnog sadržaja na času islamske vjeronauke za drugi razred osnovne škole. Priprema sadrži informaciju o oblicima rada, nastavnim metodama i sredstvima, te o ciljevima i zadacima ove nastavne jedinice. Također je prikazana makroartikulacija i mikroartikulacija nastavnog časa s detaljnim uputama za njegovu realizaciju. Ovaj rad s interakcijom drugih predmeta nudi mogućnost kreativnog osmišljavanja i realizacije nastave.

Ključne riječi: islamska vjeronauka, nastavna priprema za sat, Kad nebo bijeli zemlju – ZIMA

Odrednice nastavne jedinice

Nastavni predmet: Islamska vjeronauka

Nivo: Osnovna škola

Razred: Drugi

Nastavna jedinica: "Kad nebo bijeli zemlju – ZIMA"

Tip sata: Obrada novog nastavnog sadržaja

Nastavne metode i tehnike: Razgovor, recitacije, prezentacija

Korelacija s drugim predmetima: Bosanski jezik, muzička kultura, likovna kultura, arapski jezik

Cilj nastavnog sata

Usvajanje znanja o mudrosti Allahovog stvaranja različitih godišnjih

doba kao i promjena koje se dešavaju u godišnjim dobima. Razvijanje kod učenika moralne ljudske osobine te ukazivanje na važnost pomaganja drugim živim bićima inače, a posebno tokom zime. Kreiranje pozitivne razredne klime za učenje i vladanje.

Zadaci nastavnog sata

a) *Duhovni:*

Razvijati kod učenika ljubav prema Allahu, dž.š., kao Stvoritelju i Gospodaru svega što je stvorio. Izgrađivati kod učenika svijest da Allah, dž.š., sve s razlogom daje, pa s razlogom daje i različita godišnja doba. Razvijati sposobnost razmišljanja i prihvatanja Allahove mudrosti u svemu stvorenome.

Afirmisati kod učenika potrebu za obraćanjem i zahvaljivanjem Allahu, dž.š., na svim blagodatima.

b) *Obrazovni:*

Usvojiti nove riječi i obogatiti svoj rječnik. Na slikovit način upoznati učenike s osnovnim karakteristikama i promjenama godišnjeg doba – ZIMA.

c) *Odgojni:*

Poticati učenike na ljubav i zahvalnost Allahu, dž.š., te izgrađivati uvjerenje da Allah, dž.š., sve na mudar način stvara i uređuje.

c) *Funkcionalni:*

Razvijanje psihofizičkih osobina i sposobnosti: perceptivnih (senzornih, uočavanje i prepoznavanje), mentalnih

(intelektualnih, pamćenje i reprodukcija naučenog) i komunikativnih (izražajnih, bogaćenje učeničkog vokabulara).

Očekivani ishodi

Očekivani ishodi učenja su da učenici znaju imenovati godišnja doba te prepoznati i opisati promjene koje se dešavaju u prirodi kao Božiji dar.

Analitička artikulacija nastavnog sata

Uvodni dio časa (10 minuta)

Čas započinjemo učenjem E'ūze, Bismille te dōva: "Rabbi jesir" i, "Rabbi zidni 'ilma." Nakon proučenih dōva započinjemo s igrom asocijacija. Otkrivanjem polja dobijemo imena četiri godišnja doba: proljeće, ljeto, jesen i zima, što nas dovodi do konačnog rješavanja koje glasi "Godišnja doba".

Kroz jasno postavljena pitanja s učenicima ponavljamo koje smo zadnje godišnje doba radili.

1. Kako se zove godišnje doba koje smo radili?
Godišnje doba koje smo radili zove se jesen.
2. Kad počinje jesen i dokad traje?
Jesen počinje 23. septembra i traje do 21. decembra.
3. Koje blagodatni nam je Allah, dž.š., podario u jesen?
Allah, dž.š., nam je podario mnogo raznovrsnog voća i povrća.
4. Koje promjene se Allahovom, dž.š., voljom dešavaju u jesen?
Allah dž. š. je dao da u jesen žuti i opada lišće. Dao je vjetar koji donosi mutne oblake pa se kiša spušta. Biljke i životinje se spremaju za zimu, ptice selice odlaze u toplije krajeve, a životinje dobijaju gušće krzno.
5. Koje nam godišnje doba dolazi nakon jeseni?
Godišnje doba koje dolazi poslije jeseni zove se zima.

Glavni dio sata (25 minuta)

U glavnom dijelu časa pokrećemo prezentaciju s početnim slajdom na

kome je naslov lekcije "Kad nebo bijeli zemlju – ZIMA". Nakon što nastavnik recituje stih:

*Zima, zima, e pa šta je,
Ako je zima nije lav,
Zima, zima, pa neka je,
Ne boji se ko je zdrav.*

pita učenike da li neko od njih zna još neku pjesmicu o zimi? Na njegov upit dva učenika su izrecitovala pjesmice o zimi.

Zima

*Stigla zima te divote!
Sve se bijeli od ljepote!
U dvorištu Aida se smješka,
Napravila malog Snješka.
Pahuljice snježne male na zemlju su pale!*

Ide zima

*Zima ide, ide zima,
Mali zekan šumu ima,
Zima ide, ide zima
Mali zekan majku ima,
Zima ide, ide zima
Mali zeko krzno ima,
Samo jedno zeko nema,
Seku da joj krevet sprema,
Da joj hladne šape grije,
Dok u šumi vjetar vije!*

Drugi slajd – na njemu su osnovni podaci o tome da zima počinje 21. decembra i da traje do 21. marta. Uz prigodnu fotografiju podijelimo s učenicima podatak da je prvog dana zime noć najduža, a dan najkraći.

Treći slajd – upoznajemo učenike s vremenskim prilikama koje vladaju u toku zime. Sunce slabo

grije, hladno je, često pada snijeg i puše vjetar.

Četvrti slajd – zbog niskih temperatura voda se smrzne pa nastaje led. Snježni prekrivač štiti biljke od smrzavanja. Na granama drveća vidimo kako se hvataju ledene iglice koje se nazivaju *inje*.

Peti slajd – upoznamo učenike o tome kako se ponašaju ljudi dok traje zima. Ljudima zima zadaje mnogo briga: moraju čistiti snijeg, grijati svoje domove, toplo se oblačiti i uzimati što više voća koje u sebi sadrži C-vitamin. Zimi se najviše raduju djeca.

Šesti slajd – biljke miruju dok traje zima. Allah, dž.š., je iz Svoje velike mudrosti dao da neke biljke i tokom zime ostaju zelene (jela, bor).

Sedmi slajd – životinje se ponašaju na različite načine. Neke spavaju zimski san (medvjed, jež, vjeverica), neke traže hranu (srna, zec, lisica), pojedine vrste ptica otišle su u toplije krajeve dok su druge ostale. Životinjama koje su ostale ljudi mogu pomoći tako što im ostavljaju hranu da lakše prebrode zimske dane i dočekaju proljeće.

Putem kviza ponovimo šta smo naučili o zimi, nakon čega slijedi samostalan rad učenika. Učenici prvo izvlače iz korpe kovertu po želji. Nakon što izvade sliku iz koverta trebaju joj naći odgovarajuće mjesto na panou. Kad sve slike stave na odgovarajuće mjesto na panou, dobijemo – *Zimsku čaroliju*.

Zimska čarolija

Nakon toga slijedi drugi zadatak da učenici zaokruže DA ili NE.

Zimi su noći duže od dana? DA NE
Golub je ptica selica? DA NE

Zimi su česte magle? DA NE
Zima je najhladnije godišnje doba? DA NE
Roda je ptica selica? DA NE
Zimi su česte poledice? DA NE

U trećem zadatku učenici od ponuđenih životinja trebaju zaokružiti životinje koje spavaju zimski san:

U četvrtom zadatku učenici trebaju zaokružiti i imenovati pticu koju viđamo zimi:

Nakon toga otvorimo udžbenik na stranici 57 i pročitamo kratki tekst.

Završni dio časa (10 minuta)

Učenicima podijelimo nastavni listić da oboje djecu kako se igraju u snijegu. Drugi nastavni listić podijelimo učenicima da zalijepe u svesku i da nauče.

NAUČIMO GODIŠNJE DOBA – ZIMA

Allah, dž.š. je na mudar način sve uredio. Tako je iz Svoje velike mudrosti godinu koja traje dvanaest mjeseci podijelio na četiri godišnja doba. U različitim godišnjim dobima se događaju određene promjene u prirodi. Zima je najhladnije godišnje doba. Milion pahuljica iz obilja Božije milosti spušta se na zemlju. Zima počinje 21. decembra i traje do 21. marta. Prvi dan zime je najkraći, a noć najduža. Vrijeme zimi: uglavnom hladno, sunca je malo,

oblaka puno, puše hladan vjetar, pada kiša, snijeg i susnježica. Snježni prekrivač štiti biljke od smrzavanja. Ljudima zima zadaje mnogo brige. Zimskoj idili djeca se mnogo raduju i u njoj uživaju. Životinje zimi: neke spavaju zimski san, neke traže hranu cijelu zimu, pojedine ptice su otišle u toplije krajeve dok su druge ostale u nastojanju da pronađu hranu. Ljudi mogu pomoći pticama i drugim životinjama tako što im ostavljaju hranu koju one pronalaze. Allahu se uvijek trebamo zahvaljivati na Njegovim blagodatima.

Literatura

- (2019) NPP *Islamske vjeronauke za 5. razred*, Sarajevo: Rijaset IZ BiH.
 Čatić, R. Pehlić, I. (2004). *Metodika islamske vjeronauke*. Zenica: Islamska pedagoška akademija.
 Tinjak, Muamer (2008). *Vjeronauka 2*. Sarajevo: El-Kalem

الموجز

عندما تُبَيِّضُ السماءُ الأرضَ الشتاء

إعداد حصة مدرسية في مادة التربية الإسلامية

عامرة إماموفيتش

في كثير من الأحيان تقال افتراضات مفادها أن الأطفال في السنوات المبكرة لتلقيهم العلم لا يمكنهم فهم العديد من مضامين التربية الدينية، ومن الواضح أن مثل هذه المزاعم لا تُعنى بالاستمرارية التقدمية في التربية ولا بقدرات الطفل الفردية وأنماط التعلم بل وحتى طبيعة البيئة الأسرية. وبالتدريس الإبداعي تتحقق التربية المتكاملة لكيان التلاميذ، وتُنمى الصداقة بين الأطفال ويتحسن التواصل المتبادل فيما بينهم، وهذا من مقاصد التربية الدينية الإسلامية الخاصة. يقدم هذا البحث إعداد مضمون جديد لحصة مدرسية في مادة التربية الإسلامية للصف الثاني الابتدائي، ويحتوي الإعداد على معلومة عن أشكال العمل وطرق التدريس ووسائله، وعن أهداف ووظائف هذه الوحدة التدريسية، كما يعرض صيغ التعبير الكلية والحجزية للدرس، مع إرشادات تفصيلية لتنفيذها. ويقدم أيضا بالتفاعل مع المواد الأخرى إمكانية التصميم الإبداعي للحصة المدرسية وتنفيذها.

الكلمات الرئيسية: التربية الدينية الإسلامية، إعداد حصة مدرسية، عندما تُبَيِّضُ السماءُ الأرضَ الشتاء

Summary

WHEN THE SKY WHITENS
THE EARTH – WINTER

Preparation for the teaching
the Islamic Religious Studies class

Amra Imamović

Very often we hear hypothetical assumptions that the children of a younger school age are not able to understand many of the contents of the religious studies class. It is obvious that such statements fail to consider a progressive continuity in the process of upbringing and overlook the individual abilities of each child, variety of learning styles and we might say the nature of the family environment. Through creative teaching we may achieve upbringing of the whole being of a pupil, as well as encourage friendly atmosphere and better communication amongst the pupils, all of which are of special interest to the Islamic religious studies class. This article presents preparation for teaching new content of the Islamic religious studies class for the second grade of the primary school. It contains information regarding the form of teaching, teaching methods and tools and it presents aims and goals of this teaching unit. It also presents microarticulation and macroarticulation of this class along with detailed instructions for its realisation. This work in interaction with other subjects, offers a prospect for creative planning and realisation of classes.

Key words: religious studies, Preparation for the teaching, When The Sky Whitens The Earth – Winter